

תלמוד ישראל

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת זבחים קי"ט - מסכת מנחות ו' פרשת וארא | כ"ב - כ"ח בטבת תשפ"ו (17-11 לינואר 2026)

מזן התלמוד

סדר קדשים, מסכת זבחים קי"ט, א

בשלמא למאן דאמר "מנוחה" זו שילה, היינו דכתיב "אל המנוחה ואל הנחלה". והאם "המנוחה" הוא כינוי לשילה ו"הנחלה" זו ירושלים, או להפך. שואלת הגמרא, לדעה ש"מנוחה" זו ירושלים - מדוע היא מוזכרת בפסוק לפני שילה? הרי המסכן היה בשילה לפני ירושלים! ומשיבה שהפסוק בא לומר שלא רק שלא הגיעו עדיין לירושלים - אלא אפילו לנחלה נמי לא מטיתו.

בשלמא - נניח
היינו דכתיב - שכתוב
לא מטיתו - לא הגעתם

הסבר: חכמים דנו בביאור הפסוק "כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה", והאם "המנוחה" הוא כינוי לשילה ו"הנחלה" זו ירושלים, או להפך. שואלת הגמרא, לדעה ש"מנוחה" זו ירושלים - מדוע היא מוזכרת בפסוק לפני שילה? הרי המסכן היה בשילה לפני ירושלים! ומשיבה שהפסוק בא לומר שלא רק שלא הגיעו עדיין לירושלים - אלא אפילו לשילה לא הגיעו.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:
מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל ואנשי כחות הבטחון, העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו, מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים, ומן הים הגדול עד לבוא הערבה ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים. יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו ונגפים לפנינו!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו מפל צרה וצוקה, ומפל ונגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם. ידבר שונאינו תחיתיהם, ויעטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון. ויקים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם, להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם". ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המניש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 16:23	כניסת שבת: 16:35
יציאת שבת: 17:40	יציאת שבת: 17:40
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 16:39	כניסת שבת: 15:57
יציאת שבת: 17:41	יציאת שבת: 17:23

דף קי"ט: החלטה על פי גורל

לאחר שביני ישראל קבשו את ארץ ישראל מידי העמים שהתגוררו בה, קבל כל שבט נחלה מיוחדת להתגורר בה.
פיצד נקבע איזו נחלה יקבל כל שבט?
הושע בן נון ערר גורל ולפיו נקבע הדבר.

אין זה הענין היחיד שנקבע על פי גורל. בכל יום הכפאים מעמידים שני שעירים לפני הכהן הגדול, והוא קובע על פי גורל מי מהם יהיה השעיר לעזאזל ומי יהיה השעיר שישחט כקרבן חטאת. גם את שבעים הזקנים שפכהו כסנהדרין בחר משה רבנו על פי גורל.

דף ק"כ: קרבן עוף

בדף זה מסתימת מסכת זבחים, בלמוד הדף המאה ותשעה עשר, הדף האחרון של המסכת.
אחד הדינים לגבי עופות הקרבים לקרבן הוא זה שהתורה מונה סוגים שונים של מומים שפוסלים לקרבנות להקרבה, אך רבים ממומים אלו פוסלים רק בהמות להקרבה, אולם אם המומים הללו מופיעים אצל עופות, הם כשירים להקרבה.

מסכת מנחות

דף ב': מסכת מנחות

מסכת מנחות עוסקת ב"מנחות" שהקרבן בבית המקדש כקרבן. המנחות הן קרבנות מן הצומח ולא מן החי, וכל המנחות היו מובאות מסלת חטים, חוץ ממנחת סוטה ועמר התנופה, שהובאו מן השעורים.
מדוע התפלה האמצעית מכנה תפלת "מנוחה"?

יש מבארים כי כך שמה, מפני שזמנה הוא בשעות אחר הצהריים, כאשר השמש מתחילה לשקע לעבר מקום מנוחתה, כביכול, אולם, יש ראשונים שאומרים שזמן אחר הצהריים נקרא מנוחה, משום שבשעות אלו היה זמן הקרבת מנחת התמיד של בין הערבים, ומכאן גם שם התפלה, שזמנה באותה עת.

חברותא

★ | מן ההיסטוריה

טביעתה של הצוללת אח"י דקר

הצוללת אח"י דֶקָר, מספר צי צ-77, הייתה צוללת בשרות חיל הים הישראלי. הצוללת שירתה במקור כאוניית הוד מלכותו בצי הבריטי, וכנסה לשירות לקראת תום מלחמת העולם השנייה.

ב-1965 רכשה ישראל את הצוללת. היא שופצה במספנות 'פורטסמות', אוישה בצוות ישראלי שאומן בידי הצי הבריטי, ויצאה לדרכה לישראל ב-9 בינואר 1968. בדרכה לישראל, ב-25 בינואר, טבעה הצוללת דקר מסיבה לא ידועה, וכל 69 אנשי צוותה נספו. דיווח המיקום האחרון התקבל מהצוללת ב-24 בינואר 1968 בשעה 06:00 בבוקר מדרום לקצה המזרחי של כרתים, והשדר האחרון התקבל ממנה 18 שעות מאוחר יותר.

על אף חיפושים נרחבים שנערכו אחריה על ידי אוניות, צוללות וכלי טיס, לא נמצאה הצוללת על פני המים והיא הוכרזה כאבודה. ב-28 במאי 1999, 31 שנים וארבעה חודשים לאחר היעלמה, נמצאו שרידיה של "דקר" על ידי אוניית החיפוש של חברת נאוטיקוס. השרידים נמצאו בעומק 3 ק"מ על הנתב לחיפה, במרחק 485 ק"מ מיעדה. המידע וההערכות על הסיבות לאובדנה לא פורסמו, ובדעת הקהל בישראל נוצרה תעלומה וטראומה לאומית.

חלק מסיפון הצוללת סמוך למוזיאון חיל הים בחיפה (Wikipedia) <https://www.fresh.co.il/vBulletin/showthread.php?t=358973>

מתפללים

לקראת ההמראה, הוקרן במטוס סרטון בטיחות, בו נאמר שאם חלילה יהיה מצב בו יצטרכו להשתמש במסכות חמצן במטוס, ויושבים זה ליד זה מבוגר וילד, אז קודם כל על המבוגר לשים את מסכת החמצן על עצמו, ורק אחר כך ישים מסכה על הילד. העניין הזה עורר דיון סוער בין אורי ויעל שישבו במטוס.

מצד שני

יעל טענה שזה ממש לא הגיוני - הרי הקטן חלש יותר ופגיע יותר ולכן עדיף לתת לו קודם את מסכת החמצן כדי שיוכל לנשום, ורק אחר כך המבוגר, שהוא חזק יותר ויכול להחזיק מעמד יותר זמן מאשר הילד, ידאג לעצמו וישים את מסכת החמצן.

מצד אחד

אורי טען שזה הגיוני מאוד לנהוג כך. קודם המבוגר ידאג לעצמו שהוא יוכל לנשום, וכשהוא יהיה בסדר, יציב וחזק יותר, אז יהיה לו גם כוח ואפשרות לדאוג לקטן יותר שיושב לצידו.

...מה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

♥ | על המפה | הים התיכון

הים התיכון נמצא בין אפריקה, אסיה ואירופה, ומתחבר במערב אל האוקיינוס האטלנטי. הוא נקרא כך משום שהוא נמצא בתווך, במרכז. הים התיכון מהווה את גבולה המערבי של ארץ ישראל, ונקרא בתורה "הים הגדול" או "הים האחרון" (כלומר המערבי, האחורי, בניגוד למזרח שנקרא "קדם"). לאורך ההיסטוריה הוא שימש כנתיב מרכזי לתנועה ומסחר בין התרבויות השונות שלחופיו, וגם היום עוברות בו ספינות רבות. חיל הים הישראלי אחראי להגן על ישראל מפני איומים מכיוון הים. הצוללת דקר נעלמה במהלך הפלגתה בים התיכון, בדרכה לחיפה.

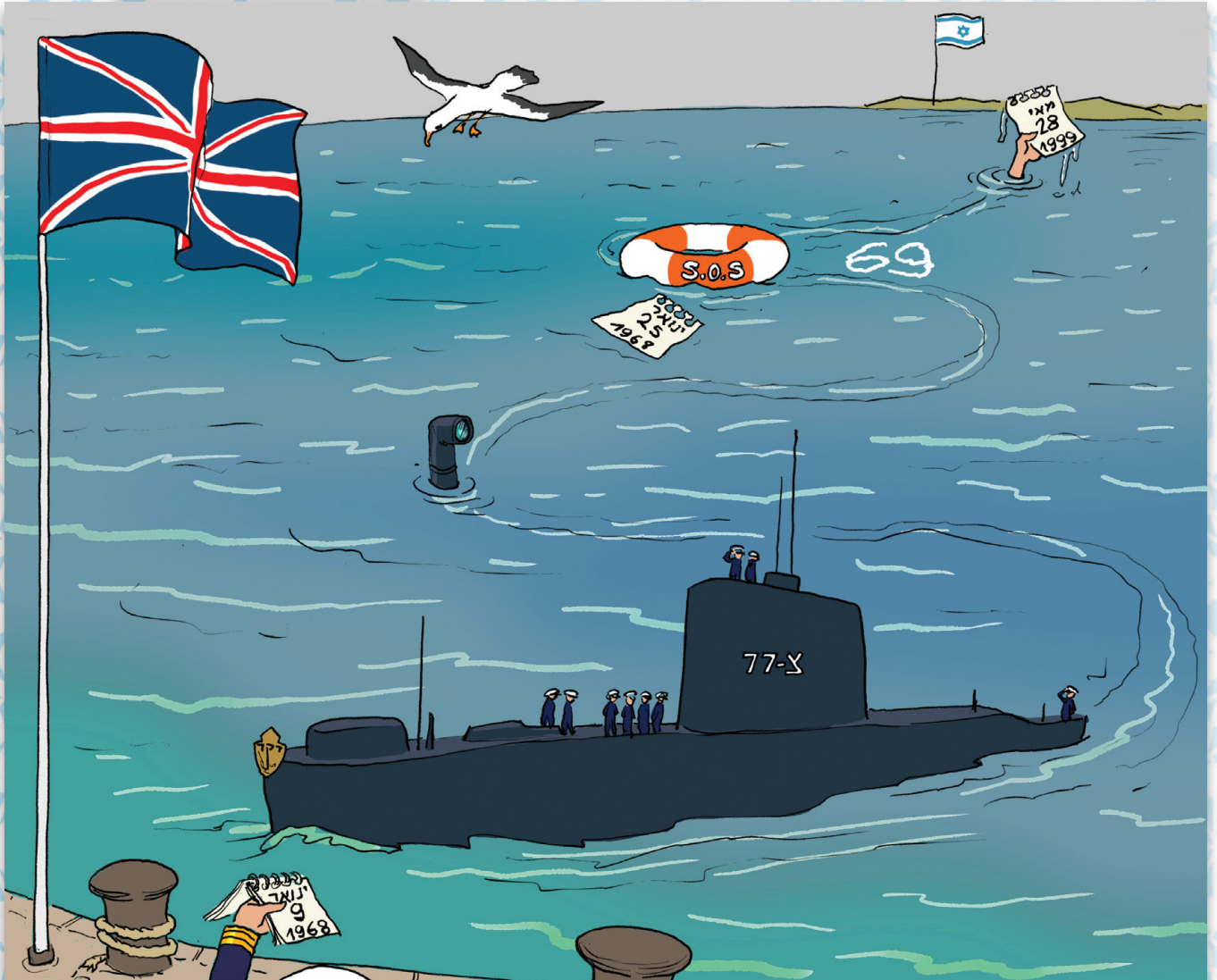
הגדה המזרחית של הים התיכון מראש הנקרה (Wikipedia, בר)

חמד* של מושג

מינהל החינוך הדתי, הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

מסכת מנחות היא המסכת השנייה בסדר קודשים. יש בה 109 דפים ושלושה עשר פרקים. היא עוסקת בעיקר בדיני מנחות - קורבנות מן הצומח, בתוך המשך למסכת זבחים, שעסקה בקורבנות מן החי. מלבד זאת עוסקת המסכת בנושאים נוספים, ביניהם ציצית, תפילין, והלכות ספר תורה ומזוזה.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0				
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם

4 כמה אנשי צוות היו עליה?
5 באיזה תאריך טבעה הצוללת?

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:
1 איזו צוללת מצוירת כאן?
2 מהיכן ולאן היא שטה, ומתי?
3 מה עלה בגורלה?

חִצְבָּה!

לפניכם טבלה המקבילה בין עבודות הזבח (קורבן בהמה) לעבודות המנחה (קורבן מהצומח). השלימו את המקומות החסרים

זבח	מנחה
שחיטה	
מתן כלי	
הולכה	
הקטרה	

מי אני?

1. נולד באוסטריה ועלה עם משפחתו לארץ בגיל חמש.
2. מאז ילדותו נמשך אל הים ואהב לשחות ולשוט.
3. התגייס לחיל הים ושירת כמפקד נחת.
4. התמנה למפקד הצוללת החדשה "דקר".
5. נעלם יחד עם שאר אנשי צוות הצוללת, ונחשב לחלל שמקום קבורתו לא נודע.

5780

ה'תש"פ

5778

שנת סיום הטייסים ללומדי הדף היומי

התשכ"ט

1969

5727

1967

5708

1948

5707

1947

5699

1939

5657

1897

5323

רבי יוסף קארו

5260

1500

5258

1492

4900

הרמב"ם

4800

רש"י

4650

רבי סעדיה גאון

4260

510

ימי הביניים

תקופת הראשונים

סדר קדושים | מסכת מנחות | דף ג' - ו'

דף ג': עבודות המנחה - חלק א'

במאמר זה ובמאמר הבא נלמד על עבודות המנחה.

במסכת זבחים למדנו שיש ארבע עבודות בקרבן מן הבהמה.

א. שחיטה - שחיטת הקרבן. **ב. קבלה** - קבלת דם הקרבן בכלי.

ג. הולכה - הולכת הדם אל המזבח. **ד. זריקה** - זריקת הדם על המזבח.

גם במנחות ישנן ארבע עבודות:

א. קמיצה - הכהן מכניס את כף ידו לתוך המנחה, ולוקח ממנה קמץ. עבודת

הקמיצה מקבילה לעבודת השחיטה בקרבן בהמה.

ב. מתן קלי - הכהן מניח בכלי את קמץ המנחה שבכף ידו. עבודה זו מקבילה

לעבודת קבלת דם קרבן בהמה.

דף ד': עבודות המנחה - חלק ב'

ג. הולכה - הכהן מוליך אל המזבח את הפלי שבתוכו הניח את קמץ המנחה.

עבודה זו מקבילה לעבודת הולכת דם קרבן בהמה אל המזבח.

ד. הקטרה - הכהן מקטיר על המזבח את קמץ המנחה. עבודה זו מקבילה

לזריקת דם קרבן על המזבח, שהיא העבודה המכפרת על בעל הקרבן.

קיים הבדל בין זבחים למנחות, בעוד שבזבחים יש "קדושי קדשים" שנקבלים

על ידי הכהנים בעזרה בלבד, ויש "קדושים קלים" הנקבלים גם על ידי ישראל,

בירושלים, כל המנחות מגדרות כ"קדושי קדשים" והן נאכלות לכהנים בלבד,

בעזרה.

דף ה': "משקה ישראל" - מה זה?

האם מתר להקריב כקרבן בהמת טרפה שעומדת למות?

בנביא יחזקאל נאמר שבני ישראל יביאו קרבנות "ושה אחת מן הצאן מן

המאתים ממשקה ישראל למנחה ולעולה ולשלמים לכפר עליהם".

מדוע הנביא אומר להביא "משקה ישראל"?

כדי ללמדנו, שאפשר להביא קרבנות רק מדברי מאכל שפשרים לישראל

לאכילה, ומאחר שבהמה טרפה אסורה לאכילה, אסור להקריבה כקרבן.

דף ו': מור וקציעה

אחד מסממני הקטרת הוא "מור", כנאמר במשנה הידועה "הצרי והצפורן...

מור וקציעה".

הרמב"ם בהלכות כלי המקדש, מסביר שמור היה עשוי ומעובד מדם של חיה

ששמה 'מוסק'. החיה הזו דומה לצבי והדם צרור בבטנה. תנאי לשימוש בדם

הזה לצורך סממן הקטורת הוא היותה של החיה הזו כשירה.

דבר תורה

החרטומים עמדו חסרי אונים מול המכות האדירות שהנחית ה' על מצרים, אך את שתי המכות הראשונות- הדם והצרדע- הצליחו גם הם לעשות בקסמיהם.

נשאלת השאלה, מדוע בחר הקב"ה לפתוח דווקא במכות כאלו שגם המצרים ידעו לעשות? וכי לא היה בידי ה' לעשות מכות אחרות אותם החרטומים לא יוכלו להעתיק ולעשות?

המגיד מדובנא מסביר כי דווקא בצורה זו לימד הקב"ה את העולם על כוחו וגדולתו. ה' רצה להראות לעולם שאת הניסים הגדולים שלו הוא מצליח לחולל גם מול אומה המלאה בבעלי קסמים ומופתים. לכן התחיל ה' דווקא במכות שגם המצרים ידעו לעשות ובכך לימד ששאר המכות הן יוצאות דופן בכל קנה מידה, שאפילו הקוסמים הגדולים של מצרים עמדו מולם בהשתאות בלי כל יכולת לחקות או לעשות כמותם.

שאלות חשובות

1. על מה הפילו גורל בכניסה לארץ?
2. מדוע תפילת הצהריים נקראת מנחה?
3. מה זה מור?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagralla@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*בפיקוח רואה חשבון

תשובות

הציור השבועי

1. זו הצוללת דקר.
2. ב- ח' טבת התשכ"ח (1968) מאנגליה לנמל חיפה.
3. הצוללת נעלמה בים, ולאחר שנים רבות התגלתה.
4. 69 אנשי צוות.
5. בכ"ד בטבת ה'תשכ"ח, 25 בינואר 1968

מי אני?

רב סרון יעקב רענן ז"ל, מפקד צוללת דקר

חידה (עמ' 3)

תשובות: קמיצה, קבלה, הולכה, זריקה

